

VII.510.140.2020.KŁ

Pan Krzysztof Kwiatkowski
Senator RP
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu RP
ePUAP

Opinia Rzecznika Praw Obywatelskich
do projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu
(druk senacki nr 224)

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 27 listopada 2020 roku, w związku z rozpoczęciem prac nad inicjatywą ustawodawczą przez Komisję Ustawodawczą Senatu RP, w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu (druk senacki nr 224), uprzejmie przekazuję pozytywną opinię w przedmiocie rozwiązania zaproponowanego w projekcie.

Celem projektowanej ustawy jest zmiana organu uprawnionego do wydania, oraz umiejscowienia w systemie źródeł prawa, regulaminu czynności Trybunału Stanu. Zamiast przez Sejm, regulamin czynności Trybunału Stanu będzie wydawany przez Trybunał Stanu. Zmiana ta jest motywowana koniecznością dostosowania regulacji ustawowej do standardów konstytucyjnych, w szczególności w odniesieniu do podziału na źródła prawa powszechnie obowiązującego i akty o charakterze wewnętrznym.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest organem, któremu Konstytucja RP powierzyła stanie na straży praw i wolności człowieka i obywatela. W swojej działalności Rzecznik

zajmuje się kwestiami pozycji ustrojowej oraz działania sądów i trybunałów jako organów współtworzących system ochrony praw jednostki.

W ocenie Rzecznika proponowana zmiana jest korzystna z punktu widzenia realizacji art. 10 (zasada podziału władzy) oraz art. 173 Konstytucji RP (zasada autonomii sądów i trybunałów). Konieczność dostosowania treści art. 27 ustawy o Trybunale Stanu do obecnie obowiązującego systemu źródeł prawa, wskazywana w uzasadnieniu projektu ustawy, jest powszechnie sygnalizowana w doktrynie. Jak zauważa się w literaturze: „Regulamin czynności Trybunału Stanu stanowi [...] akt prawa wewnątrznie obowiązującego, dla którego art. 93 Konstytucji ustanawia ogólny, bezwzględnie wiążący model. Za szczególne cechy aktu wewnątrznie wiążącego TK uznał jego skierowanie do jednostek organizacyjnie podległych organowi wydającemu ten akt (art. 93 ust. 1), wydawanie go tylko na podstawie ustawy (art. 93 ust. 2), podległość kontroli jego zgodności z powszechnie obowiązującym prawem (art. 93 ust. 3) oraz zakaz wydawania na jego podstawie decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów (art. 93 ust. 2). Nie może bowiem w żaden sposób wiązać podmiotów, które nie są podległe organowi wydającemu taki akt”¹. Ze względu na pozycję ustrojową Trybunału Stanu, kształtowaną na podstawie art. 10 i art. 173 Konstytucji RP zauważa się, że brak organizacyjnej podległości Trybunału Stanu wobec Sejmu przesądza o niedopuszczalności upoważnienia przez ustawodawcę Sejmu do wydania aktu prawa wewnątrznie obowiązującego w Trybunale².

Problem podmiotu uchwalającego regulamin czynności Trybunału Stanu był również sygnalizowany przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w „Uwagach o stwierdzonych nieprawidłowościach i lukach w prawie” w ostatnich latach.

Mając na względzie powyższe, wskazaną nowelizację należy ocenić pozytywnie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie z upoważnienia RPO/

---

¹ A. Gajda, [w:] *Ustawa o Trybunale Stanu. Komentarz*, red. K. Grajewski, S. Steinborn, komentarz do art. 27, Warszawa 2020, LEX/el, teza 4.

² Tamże. Por. A. Sakowicz, S. Steinborn, [w:] *Konstytucja RP. Komentarz*, red. M. Safjan, L. Bosek, komentarz do art. 201, Warszawa 2016, t. 2, nb 13.